

Pedagoška metodologija projektnega dela

■ **Janez Snoj** je komunikolog in vzgojitelj predšolskih otrok v Vrtcu Sončni žarek, član mednarodne mreže EdU (Educazione Unità – Vzgoja za edinost).

Bolj kot se pedagogika kot znanost vrača nazaj k otrokovi naravi, večja je želja, da mu nudimo možnost, da zaplava v svobodo novih možnosti in izbor. Medijska vzgoja ni le pot v neznano prihodnost ali izhod iz stiske, temveč je radost odkrivanja, igra sprejemanja izzivov in poigravanje z nešteti načini in možnostmi, ki jih nudi, da bi jo bolje razumeli in bogatili njeno prihodnost.

V pripravljalnem delu projekta smo otroke popeljali v spoznavanje sveta žive narave, predvsem žuželk, malih živali in domačih živali, ki jih otroci srečujejo v svojem izkustveno dosegljivem okolju – seveda razvojni stopnji primerno.

V drugem delu smo uporabili živalske like (predvsem iz slikanic, risank, oglasov ...) in omogočili otroku primerjavo, način mišljenja in delovanja določenega lika, aktivno uporabljanje informacij, virov, knjig, literarnih zvrsti, tako da je pot peljala do neposrednega opazovanja originalnih fenomenov: lik v basni, pravljici, risanki – vsak ima svojo vlogo in poslanstvo.

V tretjem delu projekta smo v konkretno vzgojno delo vnesli lutko in njeno življenjsko zgodbo. Z njo smo umetniško in humanistično nadgradili običajno projektno delo.

Zgodba z lutko se je pričela zelo enostavno: lutka je doživela nepredviden zaplet in se je iz dežele Televenije znašla sredi Stare Loke. Zato je prišla v vrtec in zaprosila otroke za pomoč. Da bi ji lahko pomagali in rešili njeno stisko, so morali otroci skupaj z vzgojnim osebjem razrešiti realne probleme iz vsakdanjega življenja, torej raziskovati, postavljati vprašanja, hipoteze, iskati odgovore, biti dejavni, razumeti, spoznati in usvojiti novo znanje.

Lutka je preko zgodbe, igre in vživljanja prestopila iz sveta domišljije v realno vsakdanje življenje vrtca.

- Naj ji pomagamo? Potrebuje našo pomoč?

- Otroci so predlagali, da damo oglas na radio: radijska napovedovalka jim je povedala, kako se oglašuje, in uspelo je.
- Odgovorili smo tudi na oglas in ga obesili poleg tistega, ki smo ga našli na zidu; povpraševali smo pri sosedih in v mnogih družbenih ustanovah.
- Želja, da bi našli lik – junaka in mu ponudili varen dom, ne glede na različna čustva (veselje, pričakovanje, strah, radovednost ...), je vsak trenutek bolj rasla.
- Kako ga privabiti, da bi se nam približal? V vrtcu smo mu pripravili ležišče in v oglasu je pisalo, da ima rad bombone. Torej smo mu vsak dan pustili kakšen bombon. Težko je izraziti trenutek, ko so odkrili, da je bombon izginil in je ostal samo papir. Vznemirjenje je naraščalo in tudi starši so se vključili v iskanje ...
- V vrtec so prinašali CD-je, slikanice, časopise, da bi našli junaka iz dežele Televenije. Potem smo si ogledali več risank

Foto: Janez Snoj

z različnimi risanimi junaki. Nekatere smo poznali, napovedovalec pa je povedal, da nekateri junaki še nimajo svoje vloge v medijskem svetu. Med junaki risank smo zagledali lik in stopalo, katerega stopinje so vidne tudi na našem dvorišču. Navdušenje je bilo veliko. Eden od otrok je komentiral: »Sedaj smo pa res že pravi detektivi!«

Otroci, vzgojno osebje in starši so se začeli spontano navezovati na lik, ga vzljubili, skrbeli zanj ...

Prišel je najbolj pričakovan trenutek srečanja s Televinčkom Tinčkom, ki je bil poln različnih občutkov, kajti lutka ni bila živa, ampak iz penaste gume. Zakaj ni živa, kot so vse druge v risankah? Ob ponovnem gledanju risank so sklepali: junak je padel v globoko jamo in se mu ni nič zgodilo, skače visoko, se ne poškoduje, ne umre, se ničesar ne boji. Vzgojitelj je prevzel glas lutke in njeno vlogo. V nekaj sekundah so otroci lutko začeli objemati in ji obljubljati, da ji bodo pomagali, jo tolažili, ji prinašali hrano, se z njo igrali, lahko je jedla z njimi ... in tudi v deželo Televenijo ji bodo pomagali, čeprav še ne vedo, kako.

Lutka je vsem vračala ljubezen, prevzela aktivno spodbujevalno vlogo in vsa komunikacija je tekla preko nje.

V igralnici je otroke čakalo pismo, ki ga je otrokom poslal Teleglarar iz dežele Televenije. Otrokom se je zahvalil, da so sprejeli

novega junaka. Prosil jih je, naj Televinčku Tinčku pomagajo najti njegovo vlogo v risanki ali oglasu, kajti v deželo Televenijo se lahko vrne le s pomočjo človeka, torej otrok. Pri tem pa jim bo seveda Teleglarar svetoval in jim pošiljal pisma, da bodo Televinčku Tinčku lahko pomagali.

Način igre v projektu torej ni bil klasičen, temveč je bila le-ta v vzgojni proces vključena z naslednjimi elementi:

- gledališka igra: Tinček Televinček je rad gledal dramatizacije, poslušal zgodbe;
 - igra poziranja pred fotografskim aparatom: otroci so razmišljali, ali morda želi postati maneken; natančno so opazovali in risali poze sedenja, ležanja, hoje, čepenja, profila ...;
 - spoznavanje junakov iz reklam: prepevanje džinglov, sestavljanje reklamnih besedil, obiski različnih trgovin in iskanje reklamnih izdelkov;
 - obisk radijske hiše, spoznavanje poklica novinarja, različnih radijskih studiev;
 - gledanje in analiziranje televizijskih žanrov ter oglasov in izdelovanje le-teh.
- Tako je večmesečni projekt prispeval k socializaciji in humanizaciji otroka ter bogatil njegove zmožnosti vzpostavljanja polnovrednih medčloveških odnosov in s tem tudi osebnostno rast:
- obisk studia, kjer igralec junakom risank posoja glas: poskušali so opisati značaj

junaka Televinčka Tinčka, njegovo barvo glasu in način govora; snemali smo svoje glasove in doživljali, kako je nekemu posoditi glas;

- obisk televizijske hiše: Televinček Tinček je bil presrečen in otroci so razumeli, da želi postati junak risanega filma;
- izdelovanje stripov, kratkih filmov: risanje s kratkimi premiki, izmišljanje zgodb skozi okvir starega televizorja;
- otvoritev čarobne sobe, kjer so ves čas postavljene kamera, televizija in miza, pod katero je bila še ena kamera; v sobi so potekale igre s kamero;
- izmišljanje zgodbe o Televinčkovem potovanju v deželo risank;
- izdelovanje scene;
- izdelovanje glavnega junaka in vseh nastopajočih v risanki;
- izdelovanje risanke;
- iskanje zvokov in šumov;
- posojanje glasu junakom v risanki;
- snemanje risanke.

Preko igre in z domišljijским zamišljanjem je pot vodila otroka po vseh zgoraj navedenih dejavnostih v realno prihodnost. Iz nje pa se je gradil otrok kot bitje prihodnosti, ustvarjalec in inovator ...

Projekt se je končal z odhodom lutke iz vrtca, torej z odhodom Televinčka Tinčka v deželo risank. Zavest, da gre junak tja, kamor ga vleče srce, je tudi za otroka največje veselje, ki v vsakem srcu pusti neizbrisen pečat. Televinček Tinček pa je otrokom daroval posebno darilo, risanko na CD-ju.

Foto: Janez Snoj